Przedpłata wraz z przesyłką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo tygodniowe.
Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych
wychodzi co **Poniedziałek** w objętości pół arkusza.

Nr. 12. **Poniedziałek**, dnia 21. Kwietnia 1879. **VI. rocznik.**

Drobny kredyt w rachunku bieżącym.

W tegorocznym „Związku“ str. 39. wspomnieliśmy o potrzebie otwiérania członkom kredytu na drobne kwoty w rachunku bieżącym na nieprzewidziane lub chwilowe potrzeby. Z przyjemnością podnieść nam wypada, że myślą tą zajęło się lwowskie Towarzystwo zaliczkowe, którego Dyrekcya przedstawiła swojéj Radzie Zawiadowczéj na posiedzeniu dnia 4. b. m. następujące w téj mierze sprawozdanie:

Towarzystwo nasze wytknęło sobie za zadanie zaspakajać wszelkie potrzeby kredytu swoich członków. Zadaniu temu czyni częściowo zadość udzielając pożyczek ratalnych i jednorazowych czy to na podstawie skryptów dłużnych, czy téż na podstawie eskontu weksli.

W obu wypadkach potrzebny jest w myśl §. 69. statutu poręczyciel, a Towarzystwo pobiéra odsetki z góry zazwyczaj na dłuższy okres czasu, t. j. na rok, pół roku, 3 miesiące, 1 miesiąc lub 2 tygodnie. Nadto potrzebne jest ubezpieczenie instrumentem dłużnym, co pociąga za sobą wydatek w stęplach i t. d.

Doświadczenie pouczyło nas jednak, że członkowie często na krótki czas 2—3 w ogóle na kilka dni potrzebują chwilowéj pomocy często w kwotach drobnych — kilku reńskowych.

I tak rzemieślnikowi brakuje w sobotę 5—10—15 zł. do wypłaty robotnika lub czeladzi, urzędnikowi takiéj kwoty pod koniec miesiąca lub na wypadek nieprzewidzianéj potrzeby na czas krótki do następnego 1. t. j. na dni 5—6—10.

W takim wypadku Tow. nasze nie przychodzi w pomoc stowarzyszonym, bo i w takim razie potrzebne jest podanie, uchwała Dyrekcyi, weksel i t. p. formalności, które pociągają za sobą i koszta i stratę czasu. Nadto liczyć się należy z przesądem, że wielu ludzi wstydzi się do publicznéj udawać instytucyi o pożyczkę 2. lub 3. guldenów. Stąd téż udawać się muszą członkowie w takich wypadkach zazwyczaj do lichwiarza.

Aby téj potrzebie zadość uczynić widzi więc Dyrekcya konieczność otwarcia członkom kredytu w rachunku bieżącym do niezbyt wysokiéj kwoty, aby kredyt ten rzeczywiście tylko na chwilowe, nadzwyczajne potrzeby był używany. Jako normę uważa tu Dyrekcya połowę wpłaconego przez członka udziału; najwyższy zatém rachunek może wynosić tylko 250 zł. w. a. Dla uproszczenia rachunku kredyt mógłby być przyznawany tylko w sumach okrągłych, przez 5 podzielnych.

Przez postanowienie takie uchroniłoby się od obciążenia przynajmniéj 50% udziałów, gdyż pomimo całéj energii ze strony Dyrekcyi trudno bardzo członkom wytłumaczyć, że i dla niższych pożyczek, niż wpłacony przez członka udział Tow. żądać musi poręczyciela.

Przez zaprowadzenie powyższe zniesłoby się więc zarazem raz na zawsze t. z. „pożyczki na udział“.

Przy operacyi téj nie naraża się Tow. na żadne straty, gdyż będzie miało w udziale członka więcéj niż dwukrotne pokrycie, a nawet dla wierzycieli naszych udziały na wewnętrznéj wartości zyskują, gdyż więcéj, niż z 50% będą tylko im zobowiązania nasze poręczały.

Zarazem uwolni się członków od mozolnych formalności (skryptów i weksli) przynajmniéj dla tych drobnych pożyczek, gdyż za zobowiązanie się członka przyjąć można, zdaniem Dyrekcyi, załączony wzór podania *a)*. Obrachunek z członkami zaś odbywałby się na wypisach z rachunku bieżącego, według załączonego 2-go *b)* wzoru.

Z tych tedy powodów raczy Prześwietna Rada uchwalić w myśl §. 7. III. lit. *e)* regulaminu:

Zezwala się Dyrekcyi na otwiéranie członkom kredytu w rachunku bieżącym pod następującymi warunkami:

a) Rachunek bieżący otwarty być może członkowi tylko na pisemne jego podanie.

b) Kredyt w rachunku bieżącym nie może przenosić połowéj wpłaconego przez członka udziału; kwota

przyznanego w ten sposób kredytu musi być przez 5 podzielną.

c) Odsetki ustawia się w téj wysokości, jak od innych pożyczek, jednakowoż obliczać i dopisywać się je będzie półrocznie z dołu t. j. ostatniego czerwca i ostatniego grudnia każdego roku.

d) Dyrekcya ma prawo każdéj chwili na 6 tygodni naprzód kredyt powyższy wypowiedzieć członkowi, obowiązaną jest zaś to uczynić, jeżeli członek przez $^1/_2$ roku z rachunku powyższego tylko wybiérał, a nic na niego nie zwracał.

Uchwały powyższe mają być ogłoszone na czarnéj tablicy w biurze Towarzystwa.

Wzór podania o pożyczkę w rachunku bieżącym przedłożony, jako piérwszy załącznik:

Wewnętrzna strona półarkusza:

Do Szanownéj Dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego w miejscu!

Niniejszém upraszam Szanownéj Dyrekcyi o udzielenie mi kredytu w rachunku bieżącym do wysokości ______ zł. w. a. słownie ______ zł. w. a., z którego korzystać bym mógł w miarę potrzeby za każdorazowém zgłoszeniem się mojém. Od kwot z tego tytułu mnie zaliczonych obowiązuję się opłacać odsetki półrocznie z dołu w wysokości przez Radę zawiadowczą ustanowionéj—potwierdzając z góry, że bez składania mi rachunków uznaję takowe w takiéj wysokości, jaką wykażą w każdéj chwili księgi stowarzyszenia. Poddaję się również obowiązkowi w 6 tygodni po uwiadomieniu mnie ze strony Dyrekcyi rachunek z powyższego tytułu powstały wyrównać, nie żądając podania mi powodu, dla którego kredyt niniejszy wypowiedziany mi został. Na ubezpieczenie udzielonych mi w ten sposób pożyczek służyć będzie Towarzystwu zaliczkowemu we Lwowie, stowarzyszeniu zarejestr. z nieogr. poręką obok całego mego ruchomego i nieruchomego majątku również w myśl §. 60. statutu udział mój l.______, który po dzień dzisiejszy gotówką już wpłaciłem w kwocie ______ zł. w. a. słownie ______ złotych w. a.

We Lwowie, dnia ______ 18__

Z poważaniem

______

Dotychczasowy dług			Spłacił		Winien porękę			Spłacono		Udział wpłac.		Uwaga
	zł.	ct.	zł.	ct.	za	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	

Uwaga.

Zewnętrzna strona (Indorsat):

L. p. w R[ku] b. ______

Kredyt w rachunku bieżącym w kwocie ______ zł. w. a. słownie ______ zł. w. a. przyznano członkowi p. ______ za opłatą ustanowionych odsetek i półroczném obliczeniem z dołu.

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Na rachunek powyżéj przyznany w kwocie ______ zł. w. a. otworzyłem członkowi p. ______ rachunek w Tom. ______ fol. ______ i zanotowałem przy udziale l. ______

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Wystawiłem wypis rachunku.

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Otrzymałem wypis rachunku.

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Dnia dzisiejszego uchwaliła Dyrekcya wypowiedzieć członkowi p. ______ kredyt i zażądała zwrotu należnéj się z rachunku powyższego kwoty ______ zł. ____ ct. w. a. najdaléj do dnia ______ 18____, o czém członka zawiadomiono, jak załączony ·/. recepis nadawczy świadczy.

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Rachunek powyższy zupełnie zamknięty został przez wyrównanie ______

We Lwowie, dnia ______ 18____ (podpis)

Wzór wypisu z rachunku bieżącego członka przedłożono, jako drugi załącznik:

Piérwsza kolumna:

Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie,

stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką

plac Maryacki L. 9.

Tom ______ *Fol.* ______

WYPIS

Rachunku bieżącego

członka

W ______

Kredyt przyznany uchwałą Dyrekcyi z dnia ______ 18____ l. ______ w kwocie ______ zł.

słownie ______

Udział l. ______ wpłacony w kwocie ______ zł. aw.

We Lwowie, dnia ______ 18____

(podpis)

Druga i trzecia kolumna:

Data	Pożyczono spłacono lub dopisano	Słowami	Liczbami		Artykuł kasy	Podpisy
			zł.	ct.		
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		Stan				
		do przeniesienia				

Na czwartéj kolumnie powtórzone są warunki, pod którymi członkom pożyczki tego rodzaju udzielane będą.

Te cztery kolumny tworzą książeczkę, format ósemka, tak, że złożona i przez połowę przełomana pomieścić się może w pugilaresie.

Księgi kontowe prowadzić się będzie na zwykłych książkach kupieckich, otwiérając każdemu członkowi, z kredytu tegoż korzystającemu, osobne folium.

Rada Zawiadowcza lwowskiego Towarzystwa wnioski te Dyrekcyi przyjęła, a Towarzystwo lwowskie już dział ten dla swoich członków otworzyło. Poleciła zarazem Rada Dyrekcyi, aby po roku szczegółowe zdała spra-

wozdanie o interesie w tym dziale, celem przekonania się, jaki pożytek członkom pożyczki te przyniosły.

W myśl §. 2. ustawy z 23. maja 1872 Dz. p. p. l. 87. nie podlegają żadnym opłatom stęplowym ani wypisy, ani téż książki kontowe dotyczących rachunków, gdyż je towarzystwo otwiéra tylko dla swoich członków, według §. 8. téjże ustawy wolne są od stępli także dotyczące podania, gdyż nie stanowią one dokumentów dowodowych na zawarte interesy prawne, dla których dowodem będą jedynie według tenoru podania księgi stowarzyszenia. Należy jednak w myśl drugiego ustępu powołanego §. 8. wzory dotyczące przedłożyć władzy skarbowéj do sprawdzenia i uznania téjże ich własności, która je od należytości stęplowéj uwalnia, czemu Towarzystwo lwowskie zadość uczyniło. *Dr. A. Z.*

Towarzystwo przemysłowe we Lwowie.

Pod przewodnictwem Dr. W. Zbyszewskiego, w obecności notaryusza J. Szemelowskiego odbyło się w dniu 30. marca 1879. ogólne zgromadzenie członków Towarzystwa przemysłowego w lokalnościach tegoż Towarzystwa. Przewodniczący konstatuje, że według sporządzonéj listy imiennéj jest 30 członków obecnych, a 15 zastąpionych przez pełnomocników, którzy razem reprezentują więcéj niż połowę kapitału udziałowego — zgromadzenie zatém jest w komplecie, wymaganym §. 36 statutu.

Dyrektor G. Ziembicki odczytuje sprawozdanie dyrekcyi z czynności w roku 1878, które podajemy dosłownie, aby czytelnicy nasi z biegem interesów tego jedynego w swoim rodzaju stowarzyszenia w kraju dokładnie obznajomić się mogli.

„Stając przed Ogólném Zgromadzeniem dla zdania sprawy z czynności za rok 1876, wykazała dyrekcya konieczność zwrócenia działalności Towarzystwa przemysłowego przeważnie w kierunku tak zwanych przedsiębiorstw czasowych.

Bilans nzstępnego t. j. 1877. roku, już samém wykazaném saldem czystego zysku, nawet bez uwzględnienia strat, poniesionych na interesach fabrycznych, stwierdził najdobitniéj, bo cyframi, jak trafne były powyższe poglądy dyrekcyi.

Ostateczny rezultat tegoroczny t. j. zysk, w przedłożonym bilansie za r. 1878 wykazany, pozostał wprawdzie o wiele poniżéj rezultatu poprzedniego roku, a jednak jest niemylnym dowodem, że na razie przynajmniéj, rozwijanie działalności naszéj na polu przedsiębiorstw czasowych, jest nieugiętą koniecznością nakazaném.

Niedostateczność bowiem rozmiarów przedsiębiorstw czasowych, jakie Towarzystwo nasze w ubiegłym roku przeprzeprowadziło, a stąd mniejszy z nich osiągnięty zysk absolutny — oto, pominąwszy nawet ujemny wpływ interesów fabrycznych, główna przyczyna zmniejszenia zysku w ubiegłym roku.

Zysk ten, w odniesieniu do oprocentować się mającego udziałowego kapitału Towarzystwa przemysłowego w sumie złr. 17.344·90 w. a. przedstawia tylko 9.10%.

Jeżeli jednak, dla zdania sobie sprawy o skuteczności wspomnianego nawet kierunku wejdzie się nieco w szczegóły i odłączy dział fabryczny od działu czasowych przedsiębiorstw, tak co do włożonych kapitałów, jakotéż co do osiągniętych zysków lub wynikłych strat, to okaże się, że przedsiębiorstwa czasowe, po opłaceniu administracyi w najszérszém znaczeniu, po pokryciu odpisów tytułem kosztów założenia i urządzenia, po spłaceniu odsetków od spotrzebowanego kredytu, dały właściwie odnośnie do oprocentować się mającego kapitału udziałowego, nie 9 ale przeszło 12% zysku. Rezultat to nader wymowny!

Odwrotną stronę medalu stanowi dział fabryczny, a właściwie fabryka zapałek.

Co do téj fabryki, zwracamy przedewszystkiem uwagę, iż wartość produkcyi minionego roku wynosiła 31.845 złr., przewyższyła zatém wartość fabrykacyi z r. 1877. o 3.564 zł. Jeżeli jednak, mimo téj stosunkowo dość znacznéj nadwyżki wyrobu nie widzimy w dotyczącym bilansie ziszczonych nadziei, jakieśmy zawsze do zwiększenia fabrykacyi przywiązywali, to przyczyna tego zawodu leży w przymusowéj zniżce cen sprzedaży, tudzież w tém, iż Dyrekcya podniosła opust na zapasach wyrobu do wysokości 7% i na téj zasadzie tegoroczny bilans fabryki zapałek zestawiła.

Dyrekcya ma to silne przeświadczenie, oparte także na orzeczeniu specyalnéj komisyi z grona Rady nadzorczéj wydelegowanéj, iż uczyniła wszystko co należało, aby w fabrykacyi zapałek jak największe osiągnąć korzyści. Lecz niodostateczność własnego kapitału, drogość kredytu, daléj szkodliwe wpływy tak miejscowych jak krajowych stosunków, dotąd nie zatarte skutki wojny wschodniéj, pogorszone nadto ogólnym zastojem handlowym, a wreszcie nader silna, a ciągle wzrastająca konkurencya — oto przyczyny mniéj pomyślnego rezultatu. Usunąć te przyczyny nie leży w mocy Dyrekcyi tém mniéj, iż deprymujące oddziaływanie konkurencyi obcéj nie jest ugruntowane w wyższości obcego towaru. Wiadomo bowiém, iż wyroby naszéj fabryki zostały na wystawie Paryskiéj w dziale austryackim, jedynie zaszczycone medalem. A jeżeli zapewnimy, iż to nastąpiło bez żadnych zabiegów z naszéj strony, to jasném jest, że wyroby nasze rzeczywiście na to zasłużyły. Wobec tego godzi nam się tém bardziéj zastanowić tak nad tegorocznym rezultatem fabryki jak i nad stanem tego interesu w ogóle.

Tegoroczne saldo zysku fabryki zapałek wykazuje na część Towarzystwa przemysłowego zł. 533·88 zysku; zysk ten wynosi zatém zaledwie 2·5% od włożonego przez nas kapitału, wynoszącego 21.228 zł. Zysk to jednak gorzéj niż iluzoryczny. Jeżeli bowiem zważymy, że kredyt nasz opłacamy, a przynajmniéj do niedawna opłacaliśmy przecię-

tnie 9ma procentami, to okaże się, iż fabryka zapałek przyniosła nam tego roku nie 2·5% zysku, ale właściwie około 6·5% straty, którą to stratę pokryliśmy w zupełności z zysków przedsiębiorstw czasowych.

Co do interesu białoskórniczego nadmieniamy tylko, iż według bilansu zapas skór, w porównaniu ze stanem takowego w poprzednim r. zmniejszył się o połowę.

Co do litografii okazuje się, że takowa w minionym roku od inwestowanego kapitału. przyniosła 10% zysku, a gdyby nie pokrycie połowéj kosztów podróży przez kierownika naszego zakładu litograficznego na wystawę Paryską podjętéj, zysk tegoroczny wynosiłby 13%.

Przystępując do działu drugiego t. j. przedsiębiorstw czasowych podajemy przedewszystkiem z przyjemnością do wiadomości, iż ze wszystkich robót, któreśmy w ubiegłym roku wykonali, wywiązaliśmy się ku zupełnemu zadowoleniu interesowanych, a nawet zdołaliśmy sobie zjednać niejednokrotne zaszczytne uznanie, pomomimo iż wszelkie roboty otrzymaliśmy tylko w drodze nader silnéj konkurencyi, a zatém zawsze w skutek nadzwyczaj wielkich opustów z każdorazowych cen wywoławczych.

Przedsiębiorstwa nasze w ubiegłym roku były następujące:

1. Roboty asfaltowe wykonane w spółce z członkiem naszym p. Dr. Lewakowskim — jakoto:
   a) wykonanie warstwy izolacyjnéj w gmachu sejmowym blizko 2000 □ metrów;
   b) takiéjże warstwy w szpitalu dziecięcym 200 □ mt.;
   c) posadzki asfaltowe w szpitalu powszechnym 450 □ mt.; wreszcie
   d) asfaltowanie peronu dworca kolei Czerniowieckiéj w Stanisławowie 200 □ metrów.
2. W spółce z członkiem naszym p. Wacławem Ibjańskim dokonaliśmy drenowania ogrodu pojezuickiego, na rachunek gminy miasta Lwowa; a z polecenia Wysok. Wydziału krajowego wykonaliśmy podobne roboty w ogrodzie zakładu obłąkanych w Kulparkowie i koło szpitalu powszechnego.
3. W spółce z członkiem naszym p. Konstantym Bubellą dokończyliśmy dostawy szutru dla drogi Rzeszów - Nadbrzezie, od Wysok. Wydziału krajowego jeszcze w poprzednim roku podjętéj, a objęliśmy na nowo i rozpoczęli dostawę szutru dla drogi krajowéj Jarosławsko-Cieszanowskiéj.
4. Na własny rachunek objęliśmy i uskuteczniliśmy dostawę żwiru rzécznego ze Stryja dla gminy miasta Lwowa w ilości 1270 sześć. metrów i dostawiliśmy 10.000 sześć. mtr. kamienia Ratyńskiego.
5. Wreszcie w sierpniu zeszłego roku przystąpiliśmy w spółce z p. Antonim Manzem de Mariensee do przedsiębiorstwa budowy 9ciu kilometrów drogi rządowéj Jacobeny-Kirlibaba na Bukowinie. — Kosztorys téj drogi obliczony jest na 105.000 zł. w. a. — Budowę rozpoczęliśmy dopiéro z końcem października, a mimo to roboty do końca roku tak znacznie postąpiły, że spodziéwamy się tę budowę, którą z naszego ramienia członek nasz p. Tomasz Gamski kieruje, jeszcze w tym roku dokończyć.

Przedsiębiorstwo to w bilansie należy do przedsiębiorstw czasowych nieukończonych, do których nadto budowa tam na Dniestrze poniżéj Zaleszczyk i budowa mostu kolejowego w Boryniczach należą.

Oprócz powyżéj wymienionych przedsiębiorstw, któreśmy w ubiegłym roku bądź wykonali, bądź rozpoczęli, oferowaliśmy przeważnie w spółce z członkami Towarzystwa przemysłowego, lecz bez pożądanego skutku, na kilka innych przedsiębiorstw, a mianowicie:

na budowę stajen Kisielkowskich we Lwowie,
na rozszérzenie dworca w Podwołoczyskach,
na budowę domu karnego w Stanisławowie, — i
na budowę mostów definitywnych kolei arc. Albrechta.

Budowę stajen Kisielkowskich nie otrzymaliśmy, bo żądana przez nas cena okazała się przy otwarciu ofert o ¼ procentu wyższą od innéj oferty.

Budowy rozszérzenia dworca nieotrzymaliśmy, pomimo iż oferta nasza była najniższą, bo już po licytacyi przyszła koléj Karola Ludwika do przekonania, że rozszérzenie takie jest niepotrzebném.

Wreszcie budowy domu karnego nieotrzymaliśmy dla przyczyn nam nieznanych, niewiadomy bowiem jest właściwy wynik licytacyi, które w obydwu tych wypadkach były tajne!

W sprawie budowy łazienek złożyliśmy w Magistracie m. Lwowa ofertę na zakupno gruntu miejskiego przy ulicy Majerowskiéj położonego, — zastrzegliśmy się jednak, iż oferta nasza tylko do końca grudnia 1878. r. obowiązywać nas będzie. Nietylko do końca grudnia, ale do téj chwili nieotrzymaliśmy pożądanéj rezolucyi. — Zastrzeżenie więc nasze co do terminu decyzyi było uzasadnione i konieczne, gdyż tak znaczny, a do przeprowadzenia wcale niełatwy interes, niepowinien — będąc w ciągłém zawieszeniu — paraliżować czynności naszych na innych polach.

Niedoczekawszy się zatém do końca grudnia rezolucyi Magistratu, zrezygnowaliśmy z przedsiebiorstwa budowy łazienek, a podjęliśmy w spółce z kilku członkami naszego Towarzystwa interes eksploatacyi lasu w Urożu, gdzie zakupiwszy las dębowy już w najbliższym czasie postawimy parowy tartak dla wyrobu materyału francuzkiego.

Takie były starania i czynności Dyrekcyi w minionym roku. Jak wspomnieliśmy na wstępie skromny tegoroczny zysk wynikł przedewszystkiem z powodu szczupłych rozmiarów podejmowanych przedsiębiorstw czasowych.

Wnosząc oferty na powyżéj wymienione znaczne budowy, które to oferty, jak zwłaszcza na dom karny w Stanisławowie, długo niebyły rozstrzygnięte, niemogliśmy dla wielkości potrzebnego w danym razie kredytu, nawet myśleć o innych przedsiębiorstwach.

Podnieść także wypada tę okoliczność, iż pod koniec 1877. roku Dyrekcya niechciała żądać od Rady nadzorczéj kredytu dla nowych przedsiębiorstw, dopóki bilansem za r. 1877. nieudowodniła, że osiągnąwszy z góry obliczone zyski we wszystkich przedsiębiorstwach, nabyła rzeczywiście prawa do zaufania. Tak więc począwszy od października 1877. r. do końca marca 1878. r. wstrzymywała się Dyrekcya od wszelkiego oferowania, a ten półroczny zastój niemógł wpłynąć korzystnie na rezultat czynności z r. 1878.

To téż z przyjemnością możemy zawiadomić, iż rok 1879. zaczynamy pod tym względem znacznie lepiéj. Gdy bowiem w chwili walnego zgromadzenia w r. 1878. łączny kosztorys przedsiębiorstw, któreśmy na rok 1878. do przeprowadzenia mieli, zaledwie 45.000 zł. wynosił, kosztorys przedsiębiorstw które w bieżącym roku, bądź sami, bądź w spółkach wykonać mamy, niewliczając nawet parowego tartaku, wynosi już w téj chwili blizko 170.000 zł.

Nieprzesądzając zysków, jakie z tych przedsiębiorstw wyciągniemy, przyznać jednak musimy, iż szanse interesów naszych w bieżącym roku są daleko lepsze, niż roku zeszłego.

Tu byłby właściwie koniec naszego sprawozdania. Niemożemy jednak pominąć milczeniem wypadku, zaszłego przed 10 dniami w sprawie oświetlenia przedmieść Lwowskich naftą.

Żeśmy na to przedsiębiorstwo oferowali w spółce z członkiem naszym p. Emilem Mischem, że oferta nasza była o 20·5% tańszą od oferty naszego współzawodnika, i że pomimo to większość rady miejskiéj oddała to przedsiębiorstwo temuż rywalowi naszemu, to wszystko jest rzeczą wiadomą. Niechcemy téż wykazywać, ile dotycząca uchwała Rady miejskiéj pokrzywdziła nas moralnie.

Musimy jednak odeprzeć zarzut chybionéj racyi bytu naszego Towarzystwa, który w pełnéj Radzie przeciw nam podniesiono. — Zarzut ten odeprzéć musimy, raz ze względu na dotyczącego p. Radnego,*) którego — pomimo iż jest przeciwnikiem naszego Towarzystwa — wysoko poważamy, a powtóre dlatego, aby ten zarzut w usposobieniu naszych szanownych Członków nie pozostawił ujemnego wrażenia.

Zarzucono nam, że na podstawie naszego statutu i spisu członków spodziéwano się, że będziemy podnosić przemysł krajowy, my zaś „chcemy zapalać lampy i robić kostki brukowe“, niepowinniśmy więc oświetlenia otrzymyć. Pomijamy już, ile zarzut ten był nie na swojém miejscu, gdyż przecież nasza oferta była najtańszą, więc nie potrzebowaliśmy odwoływać się do uznania pożyteczności naszéj działalności. — Ale zarzut ten jest także w najwyższym stopniu niesłuszny, gdyż każdemu przecież wiadomo, że wyrób kostek, oświetlenia miasta i tym podobne przedsiębiorstwa należą niewątpliwie do przedsiębiorstw przemysłowych.

*) P. Wacław Dąbrowski.

Czyliż jedynie przemysł fabryczny ma być wyłącznem polem naszéj działalności?

Lecz pominąwszy już sprzeczność z statutem naszego Towarzystwa, byłoby to z małém tylko ograniczeniem na długo jeszcze niemożliwém dla przyczyn, silniejszych od nas, wynikających z politycznego i ekonomicznego położenia kraju.

Nie zaniechaliśmy jednak usiłowań koło podniesienia fabrycznego przemysłu, jakotéż rozwoju eksploatacyi płodów surowych naszego kraju.

W rubryce bilansu naszego, opatrzonéj tytułem „projekta“ zawarte są wydatki, poniesione na różne próby i poszukiwania, jakoto: próby wyrobu cementu w okolicy Lwowa; poszukiwania kamienia litograficznego na Podolu, w Stryjskiém i Samborskiém; poszukiwania marmurów nad Zbruczem i Dniestrem; poszukiwania granitów na Bukowinie, próby nowego barwnika i t. p., wreszcie koszta wzięcia udziału w wystawach krajowych i zagranicznych.

Wobec znacznych na powyższe cele wydatków, wobec świeżych usiłowań naszych w kierunku przedsiębiorstwa eksploatacyi lasów, — wobec stwierdzonéj wielokrotném doświadczeniem prawdy, iż przedsiębiorstwa fabryczne w naszym kraju, o ile to w ogóle możliwe, z nader wielkimi, trudnościami i niebezpieczeństwami są połączone, — zarzut powyższy, uczyniony naszemu Towarzystwu, przedstawia się jako wręcz nieuzasadniony, a Dyrekcya Towarzystwa nie wątpi, że członkowie Towarzystwa zarzuty podobne należycie ocenić potrafią, i poparcia swego usiłowaniom naszym jak dotąd tak i nadal nieodmówią.“

Zgromadzenie przyjmując to sprawozdanie do wiadomości, uchwala, aby takowe ogłosić drukiem i członkom Towarzystwa rozesłać. Imieniem rady zawiadowczéj Dr. B. Goldmann zdaje szczegółowo sprawę z obrotu funduszów i zamknięcia rachunków za rok 1878., według którego bilans fabryki zapałek wykazuje saldo zysku 685 zł. 75 ct., z czego na udział Towarzystwa przemysłowego przypada 533 zł. 88 ct. Bilans zakładu litograficznego wykazuje saldo zysku 391 zł. 78 ct. Wreszcie bilans ogólny Towarzystwa przemysłowego wykazuje saldo zysku 1.579 zł. 47 ct. Imieniem komisyi kontrolującéj B. Darowski zdaje sprawę ze sprawdzenia rachunków za rok 1878. świadcząc, iż komisya znalazła zamknięcie rachunków zupełnie zgodne z księgami i uznaje wykazane powyżéj zyski jako usprawiedliwione. Zgromadzenie jednogłośnie udziela absolutoryum Dyrekcyi z czynności i zamknięcia rachunków za rok 1878. a przystędując do rozdziału powyższych zysków w myśl §. 68. statutu, przydziela 10 procent do funduszu rezerwowego, przyznaje wskazaną statutem tantiemę dyrekcyi i radzie zawiadowczéj i przeznacza od udziałów dywidendę 6 procent za rok 1878. Następnie upoważniono radę zawiadowczą do przyjmowania członków w roku 1879. Do rady zawiadowczéj wybrano w miejsce ustępujących dwóch członków pp. B. Darowskiego i Dr. J. Wernickiego. Zatwier-

dzono ponowny wybór dotychczasowych członków Dyrekcyi i zastępców tychże na dalsze cztery lata, tudzież wybrano komisyą kontrolującą na rok 1879.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych za r. 1878.

Cieszyn. Towarzystwo Oszczędności i zaliczek. Rachunek strat i zysków. Straty: z rachunku kosztów administracyi 2.881·06; procenta naprzód pobrane 3.275·91; 5% kosztów założenia i urządzenia na ich umorzenie 71·55; czysty zysk za rok 1878. po odtrącenie 5% z kosztów założenia i urządzenia 1.382·46; razem 7.610·98. Zyski: z rachunku procentów 5.822·78; procenta należne Towarzystwu 1.788·20; razem 7.610·98. Bilans. Stan czynny: fundusz rezerwowy umieszczony w „Baz. Ciesz.“ 1.456·03; na pożyczkach udzielonych na weksle 119.450·45; na pożyczkach udzielonych na zastawy 37·—; na pożyczkach udzielonych w rachunku bieżącym 32.360 29; koszta założenia i urządzenia po strąceniu 5% 1.359·81; procenta należne 1.788·20; gotówka kasowa z końcem roku 1878. 4.469·—; razem 160.920·78. Stan bierny: fundusz rezerwowy 1.456·03; udziały wpłacone przez członków 16.399.69; wkładki na książeczki oszczędności 136.684·50; pożyczki wekslowe przez Towarzystwo zaciągnięte 1.500·—; procenta naprzód pobrane 3.275·91; koszta prawne i inne wydatki zwrotne 92·51 fundusz możliwych strat 129·68; czysty zysk za r. 1878. po strąceniu 5% z kosztów założenia i urządzenia 1.382·46; razem 160.920·78. Ogólny obrót kasowy 508.608·36.

Gliniany. Towarzystwo zaliczkowe. Rachunek strat i zysków. Straty: procenta wypłacone 2.025·14; procenta naprzód pobrane 2.131·47; koszta administracyi 814·45; 10% kosztów założenia imobiliów 53·92; zysk 1.521·41; razem 6.546. Zyski: procenta pobrane 6.458·13; procenta naprzód wypłacone 88·26; razem 6.546. Bilans. Stan czynny: na pożyczkach 48.149·55; procenta naprzód zapłacone 88·26; koszta założenia i urządzenia po odtrąceniu 10% 485·26; koszta procesowe 6·29; gotówka z końcem roku 1878. 1.262·35; razem 49.991·71. Stan bierny; fundusz rezerwowy 1.318·42; udziały członków 15.730·42; wkładki na rachunek bieżący 20.769·99; kapitały obce 8.520·—; procenta z góry pobrane 2.131·47; czysty zysk na rok 1878. 1.521·41; razem 49.991·71. Ogólny obrót kasowy 191.619·46. Liczba członków 617.

Lwów. Towarzystwo przemysłowe. Rachunek strat i zysków. Straty: Rk. założenia 234·83; administracyi 1.450·54; urządzenia 62·16; projektów 288·99; płac i zasług 2.672·—; procent od akcept. eskont. 1.567·87; odsetków bieżących 711·30; prowizyi od hipot. real. 410·51; straty na zapasie skór 409·66; prowizyi 31·17; saldo zysku 1.579·37; razem 9.418·40. Zyski: Rk. prowiz. zwłoki od udziałów 451·20; Fr. Dydacki i Tow. Przemysłowe 533·88; Zakładu litograficznego 391·78; przedsiębiorstw czasowych 8.041·54; razem 9.418·40. Bilans. Stan czynny: Rk. kasy 1.725·50; założenia 1.172·58; urządzenia 559·45; inwentarza 193·15; projektów 577·97; materyałów asfaltowych 192·—; inwentarza 890·51; Fr. Dydacki i Tow. Przemysłowe 30.685·02; realności 370·21; przedsiębiorstw czasowych niewykończonych 24.532·95; zakładu litograficznego 4.695·20; zapasu skór zlikwid. 1.152·56; odsetków na rok 1879. zapł. 364·70; różnych dłużników 18.284·74; razem 85.396·54. Stan bierny: Rk. udziałów 20.171·42; akceptów eskontow. 28.850·—; funduszu rezerwowego 597·64; różnych wierzycieli 34.198·11; saldo zysku 1.579·37; razem 85.396·54. Liczba członków 84.

Nowy Sącz. Kasa zaliczkowa. Rachunek strat i zysków. Straty: wydatki na mobilia, urządzenie biura i administracyą po strąceniu zwrotów 1.522·59; Rezerwa należytości stemplowych, opłaconych pezpośrednio za drugie półrocze 1878. 10·92; saldo, czyli zysk czysty 1,699·35; razem 3.232·86. Zyski : zwyżka odsetków czynnych nad bierne 2.932·86; wartość ruchomości według oszacowania z dnia 31. grudnia 1878. 300·—; razem 3.232·86. Bilans. Stan czynny: stan kasy w gotówce 292·23; na książeczkach udziałowych 1.000·—; pożyczki udzielone członkom w kapitale 48.731·—; odsetki należne po koniec 1878. r. 238·04; szacunkowa wartość inwentarza 300·—; odsetki zapłacone wierzycielom naszym na rok 1879. 338·79; zaliczki procesowe do zwrotu 2·50; razem 50.902·56. Stan bierny: stan udziałów wpłaconych 10.880·—; fundusz rezerwowy 296.—; wkładki oszczędności na rachunek bieżący i lokacyjne 22.985·16; długi nasze wekslowe 14.400·—; odsetki od pożyczek członkom udzielanych, naprzód na rok 1879. pobrane 631·13; rezerwa należytości stemplowych, bezpośrednio opłacanych 10·92 saldo obrachunku strat i zysków, czyli zysk czysty 1.699·35; razem 50.902·56. Ogólny obrót kasowy 612.799·96. Liczba członków 276.

Stryj. Towarzystwo zaliczkowe. Rachunek strat i zysków. Zyski: przeniesienie kosztów założenia 50·—; wartość inwentarza 99·—; wartość zapasu druków 98·19; zwrot kosztów administracyjnych 58·80; pobrane procenta 426·45; przenośne procenta 36·00; razem 768·44. Straty: koszta założenia i admin. 120·77; kupno inwent. 110·04; druki i książki 122·73; procenta zapłacone 223·89; rachunki zaległe 40 00; zysk 151·01; razem 768·44. Bilans. Stan czynny: dłużnicy Tow. 6.925·56; zapas druków 98·19; wartość inwentarza 99·—; przeniesie kosztów założenia 50·00; procenta naprzód popłacone 36·00; gotówka w kasie 63·81; razem 7.272·56. Stan bierny: udziały członków 1.245·51; wkładki oszczęd. 2.539·04; fundusz rezerw. 97·—; wierzyciele 3.200·00; rachunki zaległe 40·—; zysk 151·01; razem 7.272·56. Ogólny obrót kasowy 24.434·98. Liczba członków 97.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski. Z I. Związkowej Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.